

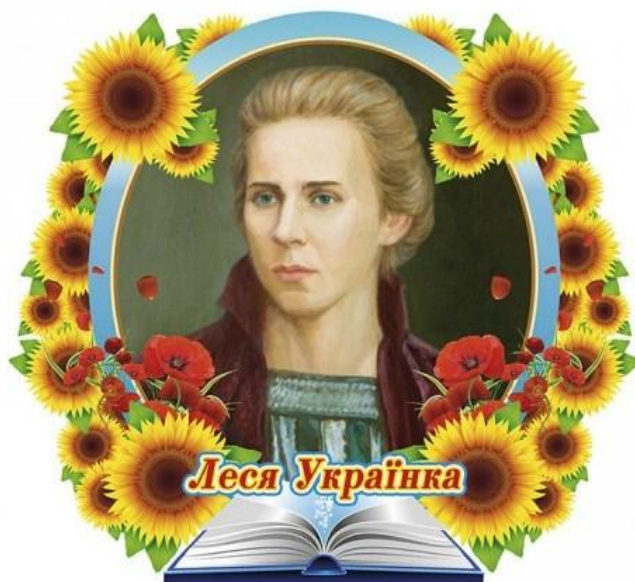
«Довгими щирими сими словами до людей промовлятиму я»

ЧАСТИНА ДРУГА

Дочка Прометея

(продовження)

- Леся Українка – поетична квітка України (За матеріалами інтернету).
- Леся Українка – поетична квітка України (презентація).
- Леся Українка. Повне академічне зібрання творів. У чотирнадцяти томах. Том 2. Драматичні твори. (1907 –1908).
- Леся Українка. Повне академічне зібрання творів. У чотирнадцяти томах. Том 2. Драматичні твори. (1909 –1911).

Леся Українка – поетична квітка України

Рідною домівкою Леся Українка вважала Колодяжне на Волині, із яким пов'язані спогади дитинства і юності. Разом із сільськими дітками бігала

зустрічати череду, купатися в озері, потай від батьків тікала до лісу, сподіваючись зустріти мавку.

Всотувала місцеві легенди й забобони. Сюди, до Колодяжного, поетеса з радістю поверталася із далеких подорожей, та занурювалася в домашні клопоти: разом із рідними збирала в садку ягоди і фрукти, варила варення, шукала нові рецепти заготовок тощо. Леся Українка добре грала на фортепіано, могла годинами сидіти за інструментом. Разом із чоловіком Климентом Квіткою влаштовувала етнографічні експедиції, записуючи кобзарський спів. Для цього використовувала фонограф та воскові валики - таким складним був звукозапис у доцифрову епоху. На одному з таких валиків, які поетеса просила берегти, як зіницю ока, зберігся і голос самої Лесі.

Інтимна лірика Лесі Українки рясніє квітковими образами та символами, бо поетеса не могла собі уявити кохання без квітів. Червоні квіти граната символізують поцілунки закоханих, урочиста магнолія – це прекрасна наречена, нікотіана – квітка палкого забуття. Троянда – це квітка кохання, горда та чарівна красуня.

Троянда є також символом і символом нездійсненого, але не забутого кохання та втрати дорогої людини.

З хворобою і смертю близького друга Сергія Мержинського в творчості Лесі Українки з'являється у поезіях безліч квітів. Але це квіти смутку. Вони як недомовлені речі і почуття, недописані листи (“Квіток, квіток, як можна більше квітів”, “Твої листи пахнуть зов’ялими трояндами”, ”Останні квіти”).

Тоді ж пише Леся Українка і поезію “Калина”. Цей образ взятий поетесою з українського фольклору. У “Словнику символів” калина – це сумна символіка вічної розлуки з дорогою людиною. Її часто висаджували на могилах неодружених дівчат та хлопців».

Квіти – це джерело дивної мелодійності та чарівності, оригінальності, барвистості і розмаїтості віршів поетеси.

Часто Леся Українка порівнює свої вірші, думки, ідеї з квітами. Через вірші вона передає всі порухи своєї душі і навіть зміну думок чи настроїв. У поезіях Лесі Українки зустрічається більш як сорок інтерпретацій образу-символу квітки. Вони надали творам оригінальності, барвистості, розмаїтості.

Ніхто з українських поетів ні до, ні після Лесі Українки не змальовував так багато квітів і не надавав їм такого значення. Кожен її вірш – то окрема квітка в саду поезій.

Леся дуже любила плести віночки із квітів і прикрашала ними свою голівку. Вважалося, що віночок може захистити молоду дівчину. У ньому кожна квіточка, ніби оберіг від лиха, від нечистої сили і щось символізує. **Ромашки** – улюблені квіти Лесі Українки, символ миру і кохання. Нині медицина здолала таку хворобу, як туберкульоз. Колись він забирав багато

життів, надто молодих, зокрема і Лесине. Раніше існувало товариство боротьби з туберкульозом, і його емблемою була ромашка. Листаючи сторінки творів Лесі Українки, ми можемо побачити її ставлення до квітів, та природи в цілому. Вона любила всі квіти без винятку, і пишні троянди, і польові ледь помітні квіти. Любов до квітів поетеси не можна було ніяк оцінити, вона була безмежною, вони немов були для неї показником світлих помислів та вчинків:

*Не плямив поцілунок мій зроду квіток,
чи то пишні були туберози,
чи квітки, що зродив найпростіший садок,
чи до краю вразливі мімози...*

Звучання осінньої **троянди** пов'язується за часом в творчості Лесі Українки з хворобою смертю близького друга Сергія Мержинського. Тоді знову, як і на початку творчого шляху, з'являється у поезіях безліч квітів. Але це квіти смутку. Вони як недомовлені речі, недописані листи, остання воля приреченого почуття («Квіток, квіток, як можна більше квітів», «Твої листи пахнуть зов'язими трояндами», «Останні квіти»).

*Ох розкрутились троянди червоні,
Наче рани палкі, восени,
Так жалібно тремтять і палають –
Прагнуть щастя чи смерті вони.*

Мак порівнює Леся Українка з досадою («зійшла моя досадонька, як мак серед збіжжя»), проліски та ряст є провісниками весни («Талого снігу платочки сивенькі...»), яблуневий цвіт повертає хвору поетесу до життя, наповнює новою силою її душевну волю («Давня весна»).

Лілії у творчості Лесі Українки набувають зовсім нового, нетрадиційного звучання. У фольклорі лілія – це символ смутку, а в неї – втілення надії – ніжної, іноді недосяжної, але такої бажаної та хвилюючої:

...лілія біла – квітка чистої та любові надії.

Також писала Леся Українка і про **барвінок** «Русалка»:

*Барвіночку мій хрещатий,
Зелений, дрібний,
Ой, я ж тебе викохала,
Хороший, рясний!
Я ж садила, поливала
Тебе нависни,
Я ж думала на віночок
Здасися мені!*

Не могла Леся Українка не написати і про **конвалії** «Конвалія»:

*Із зеленої сорочки,
Що зіткав зелений гай,*

*Білі дивляться дзвіночки.
Як зовуть їх – угадай!
Це конвалії у гаї
На галявині цвітуть!
І ніде, ніде немає
Кращих квіточок, мабуть.*

Також згадувала і про **магнолії «Імпровізація»:**

*До кипариса магнолія пишная
Чолом завітчанним ніжно схилилася...*

Каштани «Забуті слова»

*Сиділи ми в садку, там саме зацвітало,
і сипався з каштанів білий цвіт.*

Калина у вірші «Калина»:

*«Чия то могила в полі при дорозі,
Що над нею калинонька цвіте на морозі,
Що на тій калині листя кучеряві,
А між цвітом білесеньким ягідки криваві».*

Хоча поетеса любила всі квіти без винятку, вона в них вбачала промінь світлого, щось добре, чисте, але Леся любила понад усе ромашки, отже улюблені квіти Лесі Українки – ромашки.

Леся Українка любила природу настільки, що змогла виразити красу, ніжність, тендітність і життєву силу цієї природи у слові. Її поезія і досі “лине і щедро квітки розсипає геть по всім небі навколо“. Для неї ця любов була безмежною, квіти для поетеси були мірилом чистоти помислів і вчинків:

*Не плямив поцілунок мій зроду квіток,
чи то пишні були туберози,
чи квітки, що зродив найпростіший садок,
чи до краю вразливі мімози.*

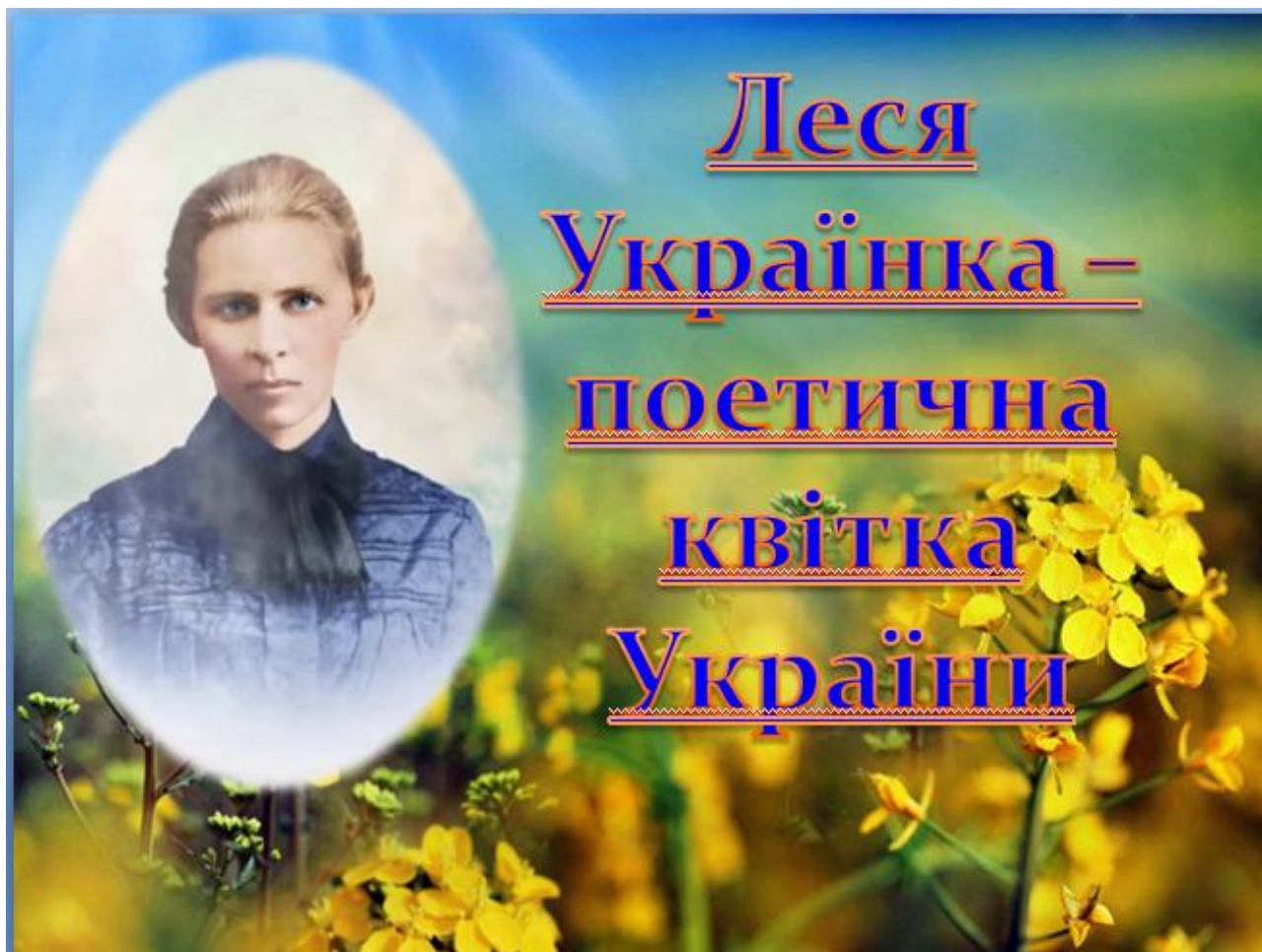
У поезіях Лесі Українки зустрічається більш як сорок інтерпретацій образу-символу квітки. Вони стали невід’ємною частиною багатой образності творів поетеси, надали їм оригінальності, барвистості, розмаїтості.

І.Я.Франко, оцінюючи її вірші, так охарактеризував їх: ”Цвіти і зорі, зорі і цвіти...”. З цим не можна не погодитися, бо ніхто з українських поетів ні до, ні після Лесі Українки не змальовував так багато квітів і не надавав їм такого значення. Кожен її вірш – то окрема квітка в саду поезій.

Отже, тепер стає зрозуміло, чому так часто Леся Українка порівнює свої вірші, думки, ідеї з квітами. Через вірші вона передає всі порухи своєї душі і навіть зміну думок чи настроїв.

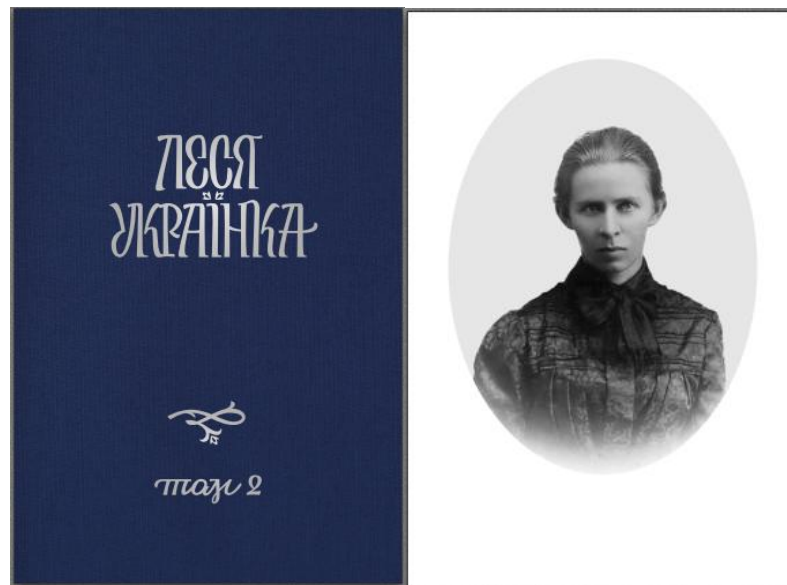
*Стояла я і слухала весну,
Весна мені багато говорила,*

*Співала пісню дзвінку, голосну
То знов таємно-тихо шепотіла.
Вона мені співала про любов,
Про молодощі, радощі, надії,
Вона мені переспівала знов
Те, що давно мені співали мрії.*

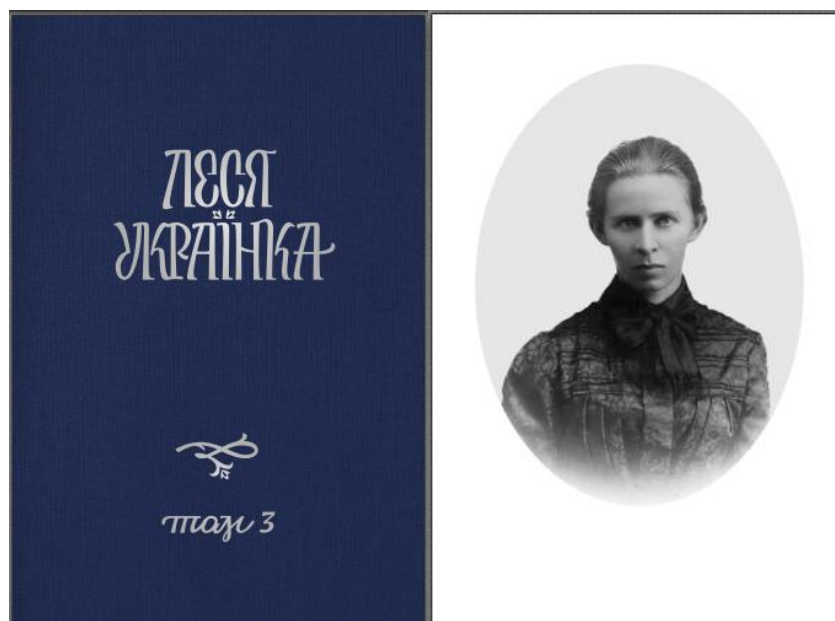
https://drive.google.com/file/d/1AzZWWewzzNb9SpLvMX-W_Z1T4m7jm_H1/view?usp=sharing

*Леся Українка. Повне академічне зібрання творів
У чотирнадцяти томах. Том 2. Драматичні твори
(1907 –1908)*

https://drive.google.com/file/d/11ShCX5I4Q1POeALqnz54yOJRW_-bttX6/view?usp=sharing

*Леся Українка. Повне академічне зібрання творів
У чотирнадцяти томах. Том 3. Драматичні твори
(1909 –1911)*

<https://drive.google.com/file/d/10-V8lEQhtFS7YixxAQwTvXO2D-ulKhU/view?usp=sharing>

Далі буде!